

## Bizarre reflexen

**Rik Coolsaet**

Buitenlandse politiek is minder rationeel en rechtlijnig dan velen veronderstellen. Het buitenlands beleid verloopt doorgaans niet volgens een grondig doordacht draaiboek of een langetermijnschrift. In de regel is het een opeenvolging van ad hoc reacties op specifieke gebeurtenissen en beïnvloed door ingebedde reflexen. Meestal hebben we het raden naar die reflexen, omdat besluitvormers daar doorgaans zelf niet bewust van zijn of omdat ze een erg complexe mengeling vormen van invloeden van allerlei aard.

De reflexen achter de Irak-oorlog vormen een zeldzame uitzondering. Ze zijn glashelder en ze zijn angstaanjagend in hun eenvoud. De architecten van de Irak-politiek van de Bush-administratie zijn een decennium lang in de weer geweest om Irak tot een reflex te maken. **Richard Perle**, hoofd van een interne denktank binnen het Pentagon, maakt er alleszins geen geheim van van waar het hen om te doen is: de Verenigde Naties.

In een stuk dat deze week verscheen in de Spectator en waarvan uittreksels in de Britse Guardian werden gepubliceerd, kan Richard Perle zijn vreugde niet verbergen om het perspectief dat samen met het Saddam-regime ook de Verenigde Naties eindelijk zullen verdwijnen. Niet dat hij de hele VN naar de vuilnisbak van de geschiedenis wil verwijzen. Het 'babbeltje aan de Hudson' zal wel blijven 'mekkeren', de '*low risk peacekeeping bureaucracies*' zullen vermoedelijk ook wel blijven bestaan, net zoals de afdeling 'goede werken'. Maar wat voorgoed zal verdwijnen, is de 'liberale notie van veiligheid op basis van het internationaal recht en beheerd door internationale instellingen'. Weg met de 'fantasie van de Verenigde Naties als basis van een nieuwe wereldorde'. Weg met de 'gevaarlijk verkeerde' misvatting dat alleen de Veiligheidsraad het gebruik van geweld kan legitimeren.

De nieuwe wereldorde van Richard Perle en de zijnen is bevolkt door fanatieke terreurorganisaties die met de steun van schurkenstaten de hand zullen kunnen leggen op kernwapens en chemische en biologische wapens. Die dreiging kan enkel afgewend worden als de oorlog naar de landen wordt overgebracht waar terroristen geherbergd worden. Irak is zulk een land, maar – aldus Perle – er zijn er ook andere. (Vorige week nam Perle het woord op een Goldman Sachs-conferentie over investeringsopportunities na de oorlog. De conferentie had de titel: 'Implicaties van een dreigende oorlog: Irak nu. Noord-Korea morgen?')

De Verenigde Naties zijn niet opgewassen tegen die taak, zo ziet Perle het. De organisatie kent immers een lange traditie van mislukkingen en toont een chronisch onvermogen haar eigen resoluties uit te voeren. Belangrijke beslissingen mogen toch niet afhangen van communistisch China of Rusland of Frankrijk of van een 'stelletje snaterende' dictatuurtjes in de Veiligheidsraad. De enige hoop om de dreigende anarchie in de wereld

te bestrijden, is een coalitie van bereidwillige democratieën. Dat is het echte alternatief voor de Verenigde Naties en voor de collectieve veiligheid.

Perle twijfelt er niet aan dat na de militaire overwinning op Irak, iedereen het hoge morele gehalte van deze oorlog zal erkennen.

In zijn privé-leven lijkt Richard Perle het lastiger te hebben met de morele noties van goed en kwaad en het onderscheid tussen het mijn en het dijn. De *Washington Post* suggereerde vrijdag dat hij misbruik maakt van zijn geprivilegieerde relaties met het Pentagon en de top van de Republikeinse Partij om een verlieslatend bedrijf te helpen, in ruil voor een premie van een kleine driekwart miljoen dollar.

(23 maart 2003)